

Serhan Yasdımın'ın "O Kişi" Şarkısındaki Gitar İcrasının İncelenmesi *

Analyzing the Guitar Performance of Serhan Yasdımın's "O Kisi" Song

ÖZET

Türkiyede yapılan stüdyo kayıtlarında, tür ne olursa olsun çoğunlukla gitar kullanılmaktadır. Bunun nedeni gitarın eşlik çalgı olarak çalınan ezgiye dinamizm getirmesi ve ritmik olarak o ezgiyi güçlendirmesidir. Bu çalışmada Türkiyede yapılan stüdyo kayıtlarında öne çıkan (alfabetik sırayla) Erdem Sökmen, Erdiñ Şenyaylar, Serhan Yasdımın ile görüşülmüştür. Görüşülen müzisyenlerden kayıtlarda sıklıkla kullanılan gitar teknikleri tespit edilmiştir. Sonrasında Serhan Yasdımın'ın tavsiyesi üzerine Ahmet Kutsi Karadoğan'ın (Kutsi) seslendirdiği "O Kişi" adlı şarkının örnek müzik eseri olarak incelenmesi yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Serhan Yasdımın, Gitar, Stüdyo Gitar İcrası.

ABSTRACT

In studio recordings made in Turkey, the guitar is often used, regardless of the genre. The reason for this is that the guitar, as an accompaniment instrument, brings dynamism to the melody played and rhythmically strengthens that melody. In this study, we interviewed (in alphabetical order) Erdem Sökmen, Erdiñ Şenyaylar, Serhan Yasdımın, who are prominent in studio recordings made in Turkey. The guitar techniques frequently used in the recordings were identified from the interviewed musicians. Afterwards, upon Serhan Yasdımın's recommendation, the song "O Kişi" performed by Ahmet Kutsi Karadoğan (Kutsi) was analyzed as a sample music piece.

Keywords: Serhan Yasdımın, Guitar, Studio Guitar Performance.

GİRİŞ

Bu çalışmanın amacı; stüdyoda yapılan popüler müzik kayıtlarında yapılan gitar icralarının incelenmesi ve bu icraların genel yapısının belirlenmesidir. Bu çalışma Serhan Yasdımın'ın Kutsi adlı sanatçının seslendirdiği "O Kişi" adlı şarkının incelenmesi ile sınırlıdır.

Araştırma olarak gitarist Serhan Yasdımın'ın seçilme nedeni, piyasada kayıtlarda gitar icrasında öne çıkan isimlerden biri olmasıdır.

Gitarist ve müzisyen Serhan Yasdımın, 5 yaşında keman ile müziğe başlamış, İTÜ Türk Musikisi Devlet Konservatuarı'nda müzik eğitimine formal olarak devam etmiştir. Okul döneminde gitarla tanışan Yasdımın, yine bu dönemde stüdyo müzisyenliği yapmaya başlamıştır. Serhan Yasdımın'la yapılan görüşmede stüdyoda kaydına katılan satışa sunulduğu için hangi türde olursa olsun ayırt etmeksizin piyasa müziği olarak değerlendirdiğini belirtmiştir. Yasdımın'a göre stüdyoda yaptığı gitaristlik başlı başına bir başka icra alanıdır. Bu alanda, stüdyo müzisyeni olarak etkilendiği isimler olarak, Türkçe müziklere en çok eşlik eden ve bu alanda ustalıkları kabul edilmiş gitaristler Erdem Sökmen ve Erdiñ Şenyaylar'ın isimlerini vermiştir. Yasdımın, bu müzisyenlerden nasıl yararlandığını "Bu kişileri dinledim ve stüdyoda bir gitarın eşlik adabını onlardan öğrendim. Çünkü bunun bir okulu yok. Stüdyoda nasıl eşlik edilir? Böyle bir ders de yok" sözleriyle anlatmıştır. Serhan Yasdımın'ın stüdyo müzisyenliği yapmaya başladığından bugüne farklı sanatçılar için Türkiye'de yayımlanan 3000'i aşkın albümde gitar çalmıştır (Özkaya, 2024).

Bu çalışmada, Serhan Yasdımın'ın Kutsi adlı sanatçının seslendirdiği "O Kişi" adlı şarkının gitar icrasının incelenmesi öncesinde Stüdyoda kullanılan icra teknikleri hakkında temel bilgiler verilecektir.

STÜDYO KAYITLARI SIRASINDA GİTARDA İCRASINDA KULLANILAN TEKNİKLERİ VE PARMAK İŞARETLERİ

Bu çalışmanın başlangıcında alan araştırması olarak, stüdyo gitaristliği konusunda uzman icracı kabul edilen Erdem Sökmen, Erdiñ Şenyaylar, Serhan Yasdımın ile özel görüşmeler yapılmıştır. Görüşlerine başvuru alan usta

¹ Yüksek Lisans Öğrencisi, Performans/Lisansüstü Eğitim Enstitüsü (İstanbul Teknik Üniversitesi.), Çalgı-Ses Anasatdalı, Yüksek Lisans Bölümü, İstanbul, Türkiye.

² Prof.Dr., İstanbul Teknik Üniversitesi, Konservatuar, Çalgı Bölümü, Türk Musikisi Devlet Konservatuarı, İstanbul, Türkiye.

Çağatay Özkaya¹
Cihangir Terzi²

How to Cite This Article

Özkaya, Ç. & Terzi, C. (2024).
"Serhan Yasdımın'ın "O Kişi"
Şarkısındaki Gitar İcrasının
İncelenmesi" International Social
Sciences Studies Journal, (e-
ISSN:2587-1587) Vol:10, Issue:5;
pp:835-851. DOI:
<https://doi.org/10.5281/zenodo.11371793>

Arrival: 10 April 2024
Published: 28 May 2024

Social Sciences Studies Journal is
licensed under a Creative
Commons Attribution-
NonCommercial 4.0 International
License.

gitaristler stüdyo kayıtları sırasında kullanılan teknikler konusunda görüş birliği içinde oldukları tespit edilmiştir. Sökmen, Şenyaylar ve Yasdıman'a göre, stüdyo kayıtları sırasında kullanılan gitar teknikleri (alfabetik sıraya göre) şunlardır:

Akor Çekme Tekniği

Apyando (Kapalı Vuruş Tekniği)

Arpej

Barre Tekniği

Flajole

Glissando Tekniği

Golpe

Legato Tekniği

Pizzicato

Planting (Parmak Hazırlama)

Rasgueado Tekniği

Staccato

String Crossin (Parmak Aşırtma)

Tirando (Açık Vuruş Tekniği)

Tremolo Tekniği

Sökmen, Şenyaylar ve Yasdıman'ın belirttiği gitar tekniklerinin açıklamaları, literatürden yararlanılarak aşağıda verilmiştir:

Akor Çekme Tekniği

Akorların daha dolgun ve güçlü duyumu için "Akor Çekme Tekniği" kullanılır. Sağ el parmakları teli aynı anda çeker (Şaklar, 2001:7).

Apyando Tekniği

Bu teknik esas olarak notaları belirtmek için ve gamdaki sıralı sesleri çalmak için kullanılır. Ayrıca hızlı çalınması gereken melodik pasajlarda da kapalı vuruş tekniği kullanılabilir. Bu teknik kullanımı sonrası parmaklar üstteki tele yaslanır ve gevşetilerek rahatlatılır. (Kalkan, 2016:9)

Arpej

Gitarda "Arpej" tekniği tellerin farklı parmaklarla çalınması ile uygulanır. Bu sırada çalınan sesler melodi için atanan akorun sesleridir. Ancak bazı zamanlarda akor sesleri sırasız da icra edilebilir. Bu icra şekline "kırık akor" adı verilmiştir. (Kalkan, 2016:10)

Barre Tekniği

Gitarda sol el tekniği olan "Barre", bir parmağın gitarın bir perdesine basılarak uygulanır. Perdelere basan parmak olarak genellikle işaret parmağı kullanılır. Orta ya da yüzük parmağın barre tekniği uygulanırken kullanılması nadir olarak görülür (Çetindere, 2019:68)

Flajole

Flajole sesteki alt ve üst armoniklerinin (doğuşkanların - selenlerin) duyurulduğu bir tekniktir. Bu tekniğin 2 farklı uygulanması vardır. İlkinde sol el, her teldeki V. , VII. , IX. , XII. perdesindeki demire sadece değeri. Flajole elde edilebilmesi için sağ elin parmaklarıyla teli çeker ve böylece armonikler duyulur.

Alper Es, "20. yüzyıl klasik gitar müziğinde kullanılan efektler ve farklı çalım teknikleri" başlıklı çalışmasında Telli çalgılar ve gitarda armoniklerin elde edilmesini şu şekilde anlatmıştır:

"Bir çalgıda asıl sestene daha hafif işitilen bir takım ara sesler. Telli çalgılarda tele tek ya da çift parmakla titreşim boğumlarına 1/2, 1/3, 1/4 gibi orantılarla hafifçe dokunularak ya da parmakları telin üstüne değdirerek boyunun değiştirilmesiyle elde edilen, kare biçimi notalarla gösterilen uçucu, gizemli, hafif ses.

Armonik sesler doğal ve yapay olarak ikiye ayrılır. Gıtarıda ‘5.’, ‘7.’, ‘12.’, ‘17.’ ve ‘19.’ Perdelerde doğal armonikler üretilir. Yapay armonikler ise basılan notanın 12 perde ilerisinde sağ el parmaklarıyla üretilir.

2. teknik sol elin parmakları perdelere basarken sağ elin işaret parmağı icra edilen sesin oktav demirine baskı uygular ve teli sağ el yüzük parmağı çeker. 2. teknik ile icra edilen sesin oktavı önde olmak üzere armonikler duyulur.” (Es, 2019:17)

Glissando Tekniğı

Sol el tekniğı olan “Glissando” tekniğinde parmağın bir sestem diğere sese hızlı şekilde kaydırılmasıyla uygulanır (Es, 2019:21).

Golpe Tekniğı

Flamenko icrasında daha fazla kullanılan bu teknikte göğsüne tellerin altında yüzük parmağının ucu ile, tellerin üstünde de başparmağın yanı ile hafifçe vurulur. Genellikle ‘i’ parmağının üst tellerden aşağıya doğru hareketi esnasında ‘a’ parmağının ucu ile gitarın tahtasına dik bir şekilde vurulmaktadır. (Yeprem, 1998:63-64)

Legato Tekniğı

Notaların kesintisiz olarak duyurulması için kullanılan “Legato” tekniğı çıkıcı ya da inici olarak uygulanabilir. Sağ elle ilk notaya vurulduktan sonra diğere notalar sol elle çalınır ve sesler bu şekilde bağıli şekilde duyulur. (Kalkan, 2016:6)

Pizzicato Tekniğı

Pizzicato tekniğinde sağ elin avuç içi, alt eşik ile gitarın tellerin birleştiğı noktaları kapatır. Bu sırada teller p veya i parmağı ile çekilerek çalınır (Es, 2019, 15).

Planting (Parmak Hazırlama) Tekniğı

Gitarın çalınacak tellerine dokunularak pasajın çalımından önce gitaristin sağ el parmaklarını icraya hazırlamasıdır. Bazı melodilerde bu teknik ardı ardına kullanılabilir (Çetindere, 2019:44).

Rasgueado Tekniğı

Sağ el tekniğı olan “rasgueado”, birden çok tele tırnakların dış kısmıyla vurulmasıyla uygulanır. Çalınan melodinin türüne göre bu teknik farklı ritim kalıplarında olabilir. (Kalkan, 2016:11)

Staccato

Sesin kısa ve dolgun duyumu için kullanılan tekniklerden biri de Staccato tekniğıdir. Staccato tekniğinde bir sonraki teli çekecek parmak kullanılır (Es, 2019:16).

String Crossing (Parmak Aşırtma)

İcra sırasında bir telden diğere geçmeyi gerektiren ezgilerde, çalma rahatlığı için kullanılan tekniğıe String Crossing (Parmak Aşırtma) adı verilmiştir. Bu teknik aynı zamanda çalma bütünlüğünü de sağlar. verilen addır. İcraacı sağ elini telden tele geçirirken doğal olarak çalınacak bir sonraki tel için hazırlar. Temel sağ el duruşunda parmaklar gitar gövdesinin üst kısmından alt kısmına doğru yerleştirilir.

Çalınan eserlerin bazılarında gitarın üzerine bu şekilde yerleştirilen parmakların doğal çalımının dışına çıkmak gerekir. Bu şekilde gitarın üzerine yerleştirilen sağ el parmaklarının sıra atlayarak kullanılmasına “parmak aşırtma” adı verilmiştir. Teknik kullanılırken solo çalınacak baş parmak genellikle çalınan telin üstündeki tele destek amacı ile yerleştirilir ve bir sonraki tel çalınmaya başlandığında parmaklar uzatılmadan elin pozisyonu değiştirilerek geçiş yapılır (Çetindere, 2019:47).

Tirando Tekniğı

Üç aşamada gerçekleşen bu teknikte 1. aşamada sağ el parmakları tellerle temas eder, 2. aşamada parmaklar tellere bastırılarak çalınır ve 3. aşamada ise parmaklar avuç içine doğru çekilerek telle teması biter (Çetindere, 2019:36).

Tremolo Tekniğı

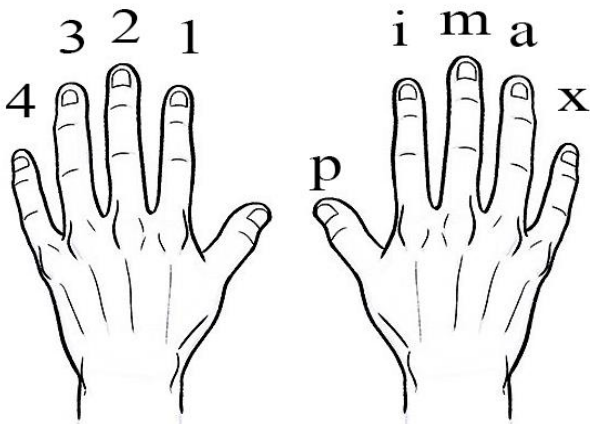
Bu teknikte genellikle bas notası (p) parmağıyla çalınırken diğere notaların “a,m,i” parmaklarıyla çalındığı görülür. Bu tekniğın amacı sesi uzatmaktır. Uzaması gereken seslerin çalımında i, m, a parmakları kullanılırken, p parmağı bas ve akor seslerini çalar.

Müziğin temel öğelerinden biri ses olduğu kadar bir diğer önemli öğe de süredir. Müzikte süreler, müziğin temel unsuru olan ses ile doldurulurken kimi süreler ise zaman zaman sessiz şekilde geçilir. Bu bakış açısıyla sessizlikle doldurulan süreler de müziğin önemli bir parçasıdır. Bu sessizliklere müzikte “sus” ya da “es olarak adlandırılır. Gitar icrasında kullanılan teknikler ölçülürken, yukarıda belirtilen nedenle, müzikteki “sus” kısımları da farklı bir teknik olarak değerlendirilmiştir (Çetindere, 2019:52).

Sökmen, Şenyaylar ve Yasdıman, stüdyo kayıtları sırasında aranjmana derinlik verilmesi amacıyla istisnalar dışında gitar kayıtlarının sağ ve sol kanala, birbirinden farklı teknikler kullanılarak ayrı kayıtlar yapıldığını belirtmişlerdir.

Gitarda Kullanılan Parmak İşaretleri

Gitar literatüründe, gitar çalımı için kullanılan parmaklar harf ya da sayı ile isimlendirilirler. Bu sayede çalım tekniğinde kullanılan parmaklar kolayca ifade edilebilir hale gelir. Gitarda sol el parmakları harfler yerine rakamlarla işaretlenmiştir (bakınız şekil 1). Sol el başparmağı çalım tekniği açısından sapın arka kısmında tutulduğu için isim ya da sayı kullanılmaz. Sol elin diğer parmakları işaret parmağından serçe parmağına doğru büyüyen sayılarla 1-2-3-4 olarak isimlendirilmiştir.

Şekil 1: Gitarda Sağ ve Sol El Parmak İşaretleri

Kaynak: Yazar tarafından üretilmiştir.

Gitarda sağ el kullanımında parmaklar harflerle gösterilir (bakınız şekil 1). Bu harfler parmaklara verilen İspanyolca adların ilk harfleridir. Başparmak için “kullanılan “p” harfi “pulgar” sözcüğünün baş harfidir. Bu şekilde işaret parmağı için “i” (indice), orta parmak için “m” (medio), yüzük parmağı için “a” (anular) harfleri kullanılır. Serçe parmak serçe parmak için “c” (chico) ya da “e” veya “x” (menique) harfleri kullanılır.

“O KİŞİ” ADLI ŞARKININ GİTAR İCRASINDA KULLANILAN GİTAR TEKNİKLERİNİN İNCELENMESİ

Serhan Yasdıman ile yapılan görüşmede “O Kişi” adlı şarkının kendine ait icralar arasında, inceleme için örnek parça olabileceği tavsiyesi gelmiştir. Bu yüzden bu bölümde “O Kişi” adlı şarkı incelenecektir. İncelenecek olan “O Kişi” (Karadoğan, ty) adlı şarkının kimliği şöyledir:

Şarkının Yer Aldığı Albüm: “Kutsi - Bilmem Anlatabildim mi?”. Albüm çıkış yılı: 2013. Aranje: Çağrı Telkivran. Söz-Müzik: Soner Sarıkabadayı. BPM: 118. Gitarist: Serhan Yasdıman.

Şarkının form yapısı incelenmiş ve şu şekilde olduğu görülmüştür:

A: Gitar İntro / B: Şan 1 / C: Şan 2 (Köprü) / D: Nakarat / E: Aranağme / B: Şan 1 / C: 2.Söz (Köprü) / D: Nakarat / D: Nakarat (Flamenko).

Şarkının gitar kayıtları sağ ve sol olarak iki kanal yapılmış ve kanallara farklı gitar icrası yapıldığı tespit edilmiştir. Şarkı 4/4'lük bir yapıya sahiptir ve içinde ritmik bir değişim olmamaktır. Bu yüzden şarkıdaki gitar çalımları için 4'lük nota temel ölçü birimi olarak kabul edilmiştir.

Şarkının Sağ Kanalında Yer Alan 1. Gitar İcrasının İncelenmesi

Şarkının A kısmı, şekil 2'de de gözüktüğü gibi 20 tane 1'lik vuruştan (5 ölçü) oluşmaktadır. Serhan Yasdıman'ın bu 20 birim vuruşun 16 biriminde “Arpej” tekniği kullandığı tespit edilmiştir. 4 1'lik vuruşta ise gitar icrası yoktur.

İNTRO

ARPEJ TEKNİĞİ

Şekil 2: Şarkının A Kısmının (İntro Bölümü) Sağ Kanal Gitar İcrası

Kaynak: Yazar tarafından üretilmiştir.

Şarkının B kısmı, şekil 3'te de gözüktüğü gibi 32 tane 1'lik vuruştan (8 ölçü) oluşmaktadır. Serhan Yasdıman'ın bu 32 birim vuruşun 28 biriminde “Arpej” tekniği kullandığı tespit edilmiştir. 4 1'lik vuruşta ise gitar icrası yoktur.

ŞAN1

ARPEJ TEKNİĞİ

Şekil 3: İncelenen Şarkının B Kısmının (Şan1 Bölümü) Sağ Kanal Gitar İcrası

Kaynak: Yazar tarafından üretilmiştir.

Şarkının C kısmı, şekil 4'de de gözüktüğü gibi 40 tane 1'lik vuruştan (10 ölçü) oluşmaktadır. Serhan Yasdıman bu 40 adet 1'lik vuruşun 32'si süresince “Arpej” tekniği kullanmıştır. 8 adet 1'lik vuruş süresince gitar çalınmamıştır.

ŞAN2

ARPEJ TEKNİĞİ

Şekil 4: İncelenen Şarkının C Kısmının (Şan 2 Bölümü) Sağ Kanal Gitar İcrası

Kaynak: Yazar tarafından üretilmiştir.

Şarkının D kısmı, şekil 5'te de gözüktüğü gibi 64 tane 1'lik vuruştan (16 ölçü) oluşmaktadır. Serhan Yasdıman bu 64 adet 1'lik vuruşun 36'sı süresince “Barre ve Rascuedo”, 11'i süresince “Apoyando”, 5'i süresince “Barre, Stacatto ve Rascuedo” tekniği kullanmıştır. 12 adet 1'lik vuruş süresince gitar çalınmamıştır.

Şarkının E kısmı, şekil 6'da da gözüktüğü gibi 36 tane 1'lik vuruştan (9 ölçü) oluşmaktadır. Serhan Yasdıman bu 36 adet 1'lik vuruşun 12'si süresince “Apoyando”, 9'u süresince “Barre, Stacatto ve Rascuedo” tekniği kullanmıştır. 15 adet 1'lik vuruş süresince gitar çalınmamıştır.

Şarkının E kısmından sonra şarkının B kısmına (Şan 1) dönmüştür. Bu tekrar kısmında gitar icrası şekil 7'de de gözüktüğü gibi önceki B kısmına göre farklı gitar teknikleri ile çalınmıştır. Toplam 32 tane 1'lik (8 ölçü) vuruştan oluşan bu bölümde Serhan Yasdıman bu 32 adet 1'lik vuruşun 4 birlik süresince “Arpej”, 6 vuruş süresince “Apoyando” tekniği kullanmıştır. 22 adet 1'lik vuruş süresince gitar çalınmamıştır.

BARRE ve RASGUEDO TEKNİĞİ

CIX

24

BARRE ve RASGUEDO TEKNİĞİ

26

BARRE ve RASGUEDO TEKNİĞİ

28

CXI CX CXI CX CXI CX CXI CX

BARRE STACCATTO ve RASGUEDO TEKNİĞİ

30

CVII

APOYANDO TEKNİĞİ

BARRE ve RASGUEDO TEKNİĞİ

CX

32

APOYANDO TEKNİĞİ

34

BARRE STACCATTO ve RASGUEDO TEKNİĞİ

CVII

36

BARRE STACCATTO ve RASGUEDO TEKNİĞİ

CIX

39

Şekil 5: İncelenen Şarkının D Kısmının (Nakarat Bölümü) Sağ Kanal Gitar İcrası
Kaynak: Yazar tarafından üretilmiştir.

BARE ve RASGUEDO TEKNİĞİ

İNTRO

CII

BARE ve RASGUEDO TEKNİĞİ

Şekil 10: Şarkının A Kısmının (İntro Bölümü) Sol Kanal Gitar İcrası

Kaynak: Yazar tarafından üretilmiştir.

ŞAN1

APOYANDO
TEKNİĞİ

Şekil 11: Şarkının B Kısmının (Söz 1 Bölümü) Sol Kanal Gitar İcrası

Kaynak: Yazar tarafından üretilmiştir.

ŞAN2

Şekil 12: Şarkının C Kısmının (Söz 2 Bölümü) Sol Kanal Gitar İcrası

Kaynak: Yazar tarafından üretilmiştir.

BARE ve RASGUEDO TEKNİĞİ

NAKARAT

CII

BARE ve RASGUEDO TEKNİĞİ

BARE ve RASGUEDO TEKNİĞİ

Şekil 13: Şarkının D Kısmının (Nakarât Bölümü) Sol Kanal Gitar İcrasının Bir Kısmı

Kaynak: Yazar tarafından üretilmiştir.

STACCATO
TEKNİĞİ

KIRIK AKOR
TEKNİĞİ

30

BARE ve RASGUEDO TEKNİĞİ

CII

32

BARE ve RASGUEDO TEKNİĞİ

34

BARE ve RASGUEDO TEKNİĞİ

CIII

36

BARE ve RASGUEDO
TEKNİĞİ

STACCATO
TEKNİĞİ

CV

38

Şekil 14: Şarkının D Kısmının (Nakarat Bölümü) Sol Kanal Gitar İcrasının Bir Kısmı

Kaynak: Yazar tarafından üretilmiştir.

Şarkının E kısmı, şekil 15'de de gözüktüğü gibi 36 tane 1'lik vuruştan (9 ölçü) oluşmaktadır. Serhan Yasdıman bu 36 adet 1'lik vuruşun 24'ü süresince "Barre ve Rascuedo", 8 vuruş süresince "Kırık Akor", 1 vuruş süresince ise "Staccato ve Rascuedo" tekniğini kullanmıştır. Serhan Yasdıman 3 adet 1'lik vuruş süresince gitar çalmamıştır.

Şarkının E kısmından sonra şarkının B kısmına (Şan 1) dönülmüştür. Bu tekrar kısmında gitar icrası şekil 16'da da gözüktüğü gibi önceki B kısmına göre farklı gitar teknikleri ile çalınmıştır. Toplam 32 tane 1'lik (8 ölçü) vuruştan oluşan bu bölümde Serhan Yasdıman "Arpej" tekniğini kullanmıştır.

Şarkının tekrar çalınan C kısmının gitar icrası şekil 17'de de gözüktüğü gibi önceki C kısmına göre farklı gitar teknikleri ile çalınmıştır. Toplam 40 tane 1'lik (10 ölçü) vuruştan oluşan bu bölümünün tümünde Serhan Yasdıman "Arpej" tekniğini kullanmıştır.

Şarkının tekrar çalınan D kısmının gitar icrası şekil 18 ve 19'da da gözüktüğü gibi önceki D kısmına göre farklı gitar teknikleri ile çalınmıştır. Serhan Yasdıman D kısmını oluşturan 64 adet 1'lik vuruşun 48'i süresince "Barre ve Rascuedo", 3'ü süresince "Staccato ve Rascuedo", 2'si süresince "Staccato", 4'ü süresince "Kırık Akor" tekniğini kullanmıştır. 12 adet 1'lik vuruş süresince gitar çalınmamıştır. Serhan Yasdıman 7 adet 1'lik vuruş süresince gitar çalmamıştır.

ARANAĞME

BARE ve RASGUEDO TEKNİĞİ

CII

40

BARE ve RASGUEDO TEKNİĞİ

42

BARE ve RASGUEDO TEKNİĞİ

CIII

44

5 TACATTO ve RASGUEDO
TEKNİĞİ

46

KIRIK AKOR
TEKNİĞİ

CII

Şekil 15: Şarkının E Kısmının (Aranağme Bölümü) Sol Kanal Gitar İcrası
Kaynak: Yazar tarafından üretilmiştir.

ARPEJ TEKNİĞİ

1.SÖZ

49

ARPEJ TEKNİĞİ

51

ARPEJ TEKNİĞİ

53

ARPEJ TEKNİĞİ

55

Şekil 16: İncelenen Şarkının B Kısmının Tekrar Çalımının (Şan 1) Sol Kanal Gitar İcrası
Kaynak: Yazar tarafından üretilmiştir.

2.SÖZ

ARPEJ TEKNİĞİ

ARPEJ TEKNİĞİ

ARPEJ TEKNİĞİ

ARPEJ TEKNİĞİ

ARPEJ TEKNİĞİ

Şekil 17: İncelenen Şarkının C Kısımının Tekrar Çalımının (Şan 2) Sol Kanal Gitar İcrası
Kaynak: Yazar tarafından üretilmiştir.

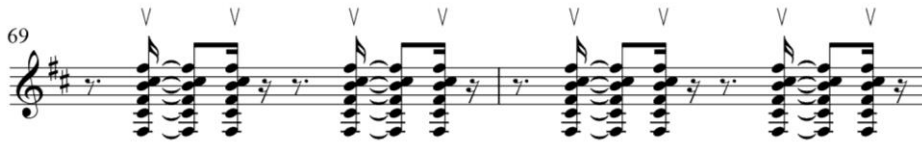
BARE ve RASGUEDO TEKNİĞİ

NAKARAT

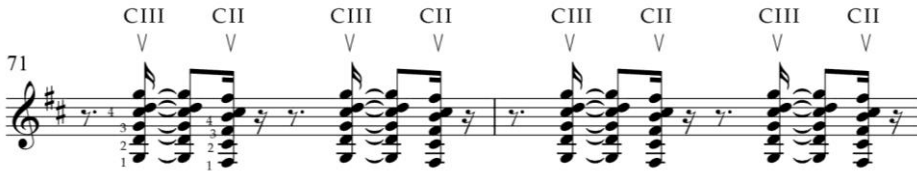
CII

BARE ve RASGUEDO TEKNİĞİ

BARE ve RASGUEDO TEKNİĞİ

Şekil 18: Şarkının D Kısımının Tekrar Çalımının (Nakarât Bölümü) Sol Kanal Gitar İcrasının Bir Kısmı
Kaynak: Yazar tarafından üretilmiştir.

STACATTO
TEKNİĞİ

KIRIK AKOR
TEKNİĞİ

73

BARE ve RASGUEDO TEKNİĞİ

CII

75

BARE ve RASGUEDO TEKNİĞİ

77

BARE ve RASGUEDO TEKNİĞİ

CIII

79

STACATTO ve RASGUEDO
TEKNİĞİ

STACATTO
TEKNİĞİ

CV

CII

81

Şekil 19: Şarkının D Kısmının Tekrar Çalımının (Nakarat Bölümü) Sol Kanal Gitar İcrasının Bir Kısmı
Kaynak: Yazar tarafından üretilmiştir.

Şarkının D kısmı, 83. ölçüden tekrar başlamıştır. Ancak bu sefer çalımda “Flemenco” hissi veren biçimde ve farklı tekniklerle icra edilmiştir. Serhan Yasdınman şekil 20 ve 21’de de gösterildiği gibi, 64 adet 1’lik vuruşun 48’i süresince “Barre, ve Rascuedo”, 6’sı süresince “Barre, Staccato ve Rascuedo”, 2 vuruş süresince ise “Staccato ve Rascuedo” tekniğini kullanmıştır. 8 adet 1’lik vuruş süresince gitar çalınmamıştır.

NAKARAT FLAMENCO

BARE ve RASGUEDO TEKNİĞİ

83

Şekil 20: İncelenen Şarkının D Kısmının Tekrar Çalımının (Nakarat) Flamenco Tarzında Sağ Kanal Gitar İcrasının Bir Kısmı
Kaynak: Yazar tarafından üretilmiştir.

BARE ve RASGUEDO TEKNİĞİ

85

BARE ve RASGUEDO TEKNİĞİ

87

CIII

STACCATTO ve RASGUEDO TEKNİĞİ

89

CV

STACCATTO,
BARE ve
RASGUEDO
TEKNİĞİ

BARE ve RASGUEDO TEKNİĞİ

91

CII

BARE ve RASGUEDO TEKNİĞİ

93

BARE ve RASGUEDO TEKNİĞİ

95

CIII

STACCATTO ve
RASGUEDO
TEKNİĞİSTACCATTO,
BARE ve
RASGUEDO
TEKNİĞİ

97

CV

Şekil 21: İncelenen Şarkının D Kısmının Tekrar Çalımının (Nakarat) Flamenco Tarzında Sağ Kanal Gitar İcrasının Bir Kısmı
Kaynak: Yazar tarafından üretilmiştir.

DEĞERLENDİRME

Yapılan inceleme sonrasında sağ kanal gitar kaydında kullanılan tekniklerin birim ve yüzde olarak sayıları tablo 4, tablo 5 ve tablo 6 olarak gösterilmiştir.

Tablo 1: Sağ Kanal Gitar Kaydında Kullanılan Tekniklerin Bölümlere Göre Dağılımı (Sayı Olarak)

	Çalınmayan Kısım (Sus)	Apoyando	Apoyando + Legato	Arpej	Barre + Rascuedo	Barre + Stacatto + Rascuedo
A: Gitar İntro	4	-	-	16	-	-
B: 1. Söz	-	-	-	32	-	-
C: 2.Söz (Köprü)	8	-	-	32	-	-
D: Nakarat	12	-	11	-	36	5
E: Aranağme	15	12	-	-	-	9
B: 1. Söz	22	6	-	4	-	-
C: 2.Söz (Köprü)	18	15	7	-	-	-
D: Nakarat	12	-	11	-	36	5
D: Nakarat (Flamenko)	41	15	8	-	-	-

Tablo 2: Sağ Kanal Gitar Kaydında Kullanılan Tekniklerin Bölümlere Göre Dağılımı (% Olarak)

	Çalınmayan Kısım (Sus)	Apoyando	Apoyando + Legato	Arpej	Barre + Rascuedo	Barre + Stacatto + Rascuedo
A: Gitar İntro	% 20	-	-	% 80	-	-
B: 1. Söz	-	-	-	% 100	-	-
C: 2.Söz (Köprü)	% 20	-	-	% 80	-	-
D: Nakarat	% 19	-	% 17	-	% 56	% 8
E: Aranağme	% 42	% 33	-	-	-	% 25
B: 1. Söz	% 69	% 19	-	% 12	-	-
C: 2.Söz (Köprü)	% 45	% 37,5	% 17,5	-	-	-
D: Nakarat	% 19	-	% 17	-	% 56	% 8
E: Nakarat (Flamenko)	% 64	% 23	% 13	-	-	-

Tablo 3: Sağ Kanal Gitar Kaydında Kullanılan Tekniklerin Tüm Şarkıya Göre Dağılımı

	Çalınmayan Kısım (Sus)	Apoyando	Apoyando + Legato	Arpej	Barre + Rascuedo	Barre + Stacatto + Rascuedo
Sayı Olarak (Birlık)	132	48	37	84	72	19
% Olarak	% 34	% 12	% 10	% 21	% 18	% 5

İnceleme sonrasında sol kanal gitar kaydında kullanılan tekniklerin birim ve yüzde olarak sayıları tablo 4, tablo 5 ve tablo 6 olarak gösterilmiştir.

Tablo 4: Sol Kanal Gitar Kaydında Kullanılan Tekniklerin Bölümlere Göre Dağılımı (Sayı Olarak)

	Çalınmayan Kısım (Sus)	Apyoando	Arpej	Barre + Rascuedo	Barre + Stacatto + Rascuedo	Kırık Akor	Stacatto	Stacatto + Rascuedo
A: Gitar İntro	4	-	-	16	-	-	-	-
B: 1. Söz	28	4	-	-	-	-	-	-
C: 2.Söz (Köprü)	40	-	-	-	-	-	-	-
D: Nakarat	7	-	-	51	-	-	2	4
E: Aranağme	3	-	-	24	-	8	-	1
B: 1. Söz	-	-	32	-	-	-	-	-
C: 2.Söz (Köprü)	-	-	40	-	-	-	-	-
D: Nakarat	7	-	-	48	-	4	2	3
E: Nakarat (Flamenko)	8	-	-	48	6	-	-	2

Tablo 5: Sol Kanal Gitar Kaydında Kullanılan Tekniklerin Bölümlere Göre Dağılımı (% Olarak)

	Çalınmayan Kısım (Sus)	Apyoando	Arpej	Barre + Rascuedo	Barre + Stacatto + Rascuedo	Kırık Akor	Stacatto	Stacatto + Rascuedo
A: Gitar İntro	% 20	-	-	% 80	-	-	-	-
B: 1. Söz	% 87,5	% 12,5	-	-	-	-	-	-
C: 2.Söz (Köprü)	% 100	-	-	-	-	-	-	-
D: Nakarat	% 11	-	-	% 80	-	-	% 3	% 6
E: Aranağme	% 8	-	-	% 67	-	% 22	-	% 3
B: 1. Söz	-	-	% 100	-	-	-	-	-
C: 2.Söz (Köprü)	-	-	% 100	-	-	-	-	-
D: Nakarat	% 11	-	-	% 75	-	% 6	% 3	% 5
E: Nakarat (Flamenko)	% 13	-	-	% 75	% 9	-	-	% 3

Tablo 6: Sol Kanal Gitar Kaydında Kullanılan Tekniklerin Tüm Şarkıya Göre Dağılımı

	Çalınmayan Kısım (Sus)	Apyoando	Arpej	Barre + Rascuedo	Barre + Stacatto + Rascuedo	Kırık Akor	Stacatto	Stacatto + Rascuedo
Sayı Olarak (Birlik)	97	4	72	187	6	12	4	10
% Olarak	% 25	% 1	% 18	% 48	% 1	% 3	% 1	% 3

SONUÇ

Kişisel görüşmeler sırasında stüdyo kayıtlarında gitarda kullanılan icra teknikleri konusunda iki önemli durum tespit edilmiştir. Bunlardan ilki stüdyo kayıtları sırasında aranjmana derinlik verilmesi amacıyla istisnalar dışında gitar kayıtlarının sağ ve sol kanala, birbirinden farklı teknikler kullanılarak ayrı kayıtlar yapılmasıdır. Diğer durum ise stüdyo kayıtlarında gitarda kullanılan icra tekniklerinin neler olduğunun tespitidir.

Üzerinde inceleme yapılan şarkının gitar icrasında, sağ ve sol kanallara yapılan iki farklı gitar icrası mevcuttur. Bu durum, Erdem Sökmen, Erdiñç Şenyaylar, Serhan Yasdıman ile yapılan özel görüşmelerde, icracıların belirttiği Türkçe popüler şarkılarda sağ ve sol kanallara farklı gitar kalıpları çalınmasına uygundur.

Gitar icrası sırasında; apoyando, arpej, barre, legato, resgueado, stacatto ve kırık akor tekniklerinin kullanıldığı tespit edilmiştir. Bu teknikler Erdem Sökmen, Erdiñç Şenyaylar, Serhan Yasdıman'ın belirttiği tekniklerin içinde yer alan tekniklerdir.

Bu tekniklerden apoyando, arpej, kırık akor ve stacatto teknikleri tek olarak kullanılmıştır.

Bazı teknikler ise birleştirilerek kullanılmıştır. Birleştirilerek kullanılan tekniklerin kombinasyonları şu şekildedir. "Apyoando + Legato", "Barre + Rescuado", "Barre + Stacatto + Rascuedo" "Stacatto + Rascuedo".

Akor Çekme Tekniği, Flajole, Glissando Tekniği, Golpe, Pizzicato, Planting (Parmak Hazırlama), String Crossin (Parmak Aşırtma), Tirando (Açık Vuruş Tekniği) ve Tremolo Tekniiklerinin bu şarkıda kullanılmadığı görülmüştür.

Literatür taramasında, stüdyo kayıtlarında gitarda kullanılan icra teknikleri hakkında yazılmış bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu konuda yapılacak çalışmaların artırılması amacıyla kaleme alınan bu makalenin takip edecek araştırmalara model olacağı düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

Çetindere, Ö. (2019). “Klasik Gitar Tekniklerine İlişkin Rahat Çalma Yaklaşımları”, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.

Es, A. (2019). “20. Yüzyıl Klasik Gitar Müziğinde Kullanılan Efektler Ve Farklı Çalım Teknikleri”, Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.

Kalkan, N. S. (2016). “Klasik Gitar Metotlarının Tarihsel Evrimi”, Yüksek Lisans Tezi, Yaşar Üniversitesi, İzmir.

Karadoğan, A.K. (ty). “O Kişi” Poll Production, <https://www.youtube.com/watch?v=JPlx0qk6y9U>

Korucu, H. (2011). “Gitara Başlangıçta Sağ Ve Sol El Teknikleri Metodlarının İncelenmesi Ve Araştırılması”, Yüksek Lisans Tezi, Mersin Üniversitesi, Mersin.

Özkaya, Ç. (2024). Erdem Sökmen’le Özel Görüşme.

Özkaya, Ç. (2024). Erdinç Şenyaylar’la Özel Görüşme.

Özkaya, Ç. (2024). Serhan Yasdıman’la Özel Görüşme.

Şaklar, C. (2001). “Klasik Gitarda Sağ El Üzerine Yeni Bir Yaklaşım”, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi, İstanbul.

Yeprem, M.S. (1998). “Flamenko Stilleri Ve Gitar Eğitiminde Kullanılabilirliği”, Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, İstanbul.